

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 15ης Απριλίου 1997 *

Στην υπόθεση C-27/95,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του High Court of Justice (Bristol Mercantile Court, Ηνωμένο Βασίλειο) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Woodspring District Council

και

Bakers of Nailsea Ltd,

η έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς το κύρος της οδηγίας 64/433/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1964, περί υγειονομικών προβλημάτων στον τομέα των ενδοκοινοτικών συναλλαγών νωπών κρεάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/001, σ. 129), όπως έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί με την οδηγία 91/497/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991 (ΕΕ L 268, σ. 69), από πλευράς των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και των γενικών αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. Murray (εισηγητή), πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρευόμενα του έκτου τμήματος, K. N. Κακούρη, P. J. G. Kapteyn, G. Hirsch και H. Ragnemalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- το Woodspring District Council, εκπροσωπούμενο από τους G. Barling, QC, και T. E. J. Simpkins, barrister,
- η Bakers of Nailsea Ltd, εκπροσωπούμενη από τους K. P. E. Lasok, QC, και A. Lindsay, barrister,
- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, επικουρούμενο από τον D. Anderson, barrister,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Β. Κοντόλαμο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και τη Δ. Τσαγκαράκη, σύμβουλο αναπληρωτή του Υπουργού Εξωτερικών,
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από την M. Sims-Robertson, νομικό σύμβουλο,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους J. L. Iglesias Buhigues, νομικό σύμβουλο, και J. Macdonald Flett, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Woodspring District Council, εκπροσωπούμενου από τον G. Barling, της Bakers of Nailsea Ltd, εκπροσωπούμενης από τους K. P. E. Lasok και A. Lindsay, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από την P. Watson, barrister, της Ελληνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον Κ. Γρηγορίου, δικαστικό πληρεξούσιο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, του Συμβουλίου, εκπροσωπούμενου από την M. Sims-Robertson, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον J. Macdonald Flett, κατά τη συνεδρίαση της 21ης Μαΐου 1996,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Ιουλίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Με διάταξη της 20ής Ιανουαρίου 1995, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Φεβρουαρίου 1995, το High Court of Justice (Bristol Mercantile Court) υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με το κύρος της οδηγίας 64/433/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1964, περί υγειονομικών προβλημάτων στον τομέα των ενδοκοινοτικών συναλλαγών νωπών κρεάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/001, σ. 129), όπως έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί με την οδηγία 91/497/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991 (ΕΕ L 268, σ. 69, στο εξής: οδηγία 64/433), από πλευράς των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και των γενικών αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Τα ερωτήματα αυτά ανέκλυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Woodspring District Council (στο εξής: Woodspring) και της Bakers of Nailsea Ltd (στο εξής: Bakers). Το Woodspring είναι μια τοπική αρχή της νοτιοδυτικής Αγγλίας. Η

Bakers, η οποία είναι ιδιοκτήτης σφαγείου το οποίο εκμεταλλεύεται στο Nailsea, μικρή πόλη κείμενη στην περιφέρεια του Woodspring, υποστηρίζει ότι η οδηγία 64/433, όπως έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί με την οδηγία 91/497, είναι ανίσχυρη για τον λόγο ότι επιβάλλει τη διενέργεια επιθεωρήσεων πριν από τη σφαγή και/ή επιβάλλει και/ή επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν όπως οι διενεργούμενες στα σφαγεία υγειονομικές επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται από επισήμους κτηνιάτρους. Κατά συνέπεια, η Bakers αρνείται να καταβάλει τα έξοδα για τις υπηρεσίες κτηνιατρικής επιθεωρήσεως που παρασχέθηκαν από το Woodspring και της χρεώθηκαν για την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1993, ημερομηνίας θέσεως σε ισχύ της οδηγίας 64/433, όπως έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί με την οδηγία 91/497, και 4ης Μαρτίου 1994.

- 3 Από τη δικογραφία της κύριας δίκης προκύπτει ότι, δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας, ένας επίσημος κτηνίατρος προέβαινε συχνά, στις εγκαταστάσεις της Bakers, σε υγειονομικές επιθεωρήσεις οι οποίες, στη συνέχεια, χρεώνονταν στο Woodspring, το οποίο μετακύλιε το σχετικό κόστος στη Bakers. Η τελευταία αρνείται την πληρωμή αυτής της αμοιβής και ισχυρίζεται ότι είναι παράνομες οι εκ μέρους του επισήμου κτηνιάτρου επιθεωρήσεις, η διενέργεια επιθεωρήσεων πριν από τη σφαγή καθώς και η πρακτική που συνίσταται στη μετακύλιση της αμοιβής του επισήμου κτηνιάτρου στον εκμεταλλευόμενο το σφαγείο.
- 4 Σύμφωνα με τη δεύτερη και την τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 64/433, είναι ανάγκη, για την άρση των διαφορών που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις υγειονομικής φύσεως επιταγές στον τομέα του κρέατος, να γίνει, παραλλήλως προς τους ήδη εκδοθέντες κανονισμούς, προσέγγιση των αφορωσών υγειονομικά θέματα διατάξεων των κρατών μελών. Η έκτη αιτιολογική σκέψη αναφέρει ότι «η χορήγηση πιστοποιητικού καταλληλότητας, το οποίο συντάσσεται από επίσημο κτηνίατρο της χώρας αποστολής, κριθίκε το πλέον κατάλληλο μέσο για να παρέχεται στις αρμόδιες αρχές της χώρας προορισμού η διαβεβαίωση ότι αποστολή κρεάτων ανταποκρίνεται στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας».

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, Α, στοιχεία β', δ' και ε', της οδηγίας 64/433 ορίζει:

«1. Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε:

Α. Τα σφάγια, τα ημιμόρια, τα ημιμόρια που τεμαχίζονται σε τρία το πολύ κομμάτια ή τα τεταρτημόρια:

α) (...)

β) να προέρχονται από ζώο σφαγής το οποίο έχει υποβληθεί σε υγειονομική εξέταση προ της σφαγής από επίσημο κτηνίατρο, σύμφωνα με το παράρτημα I κεφάλαιο VI, και έχει κριθεί, μετά από αυτή την εξέταση, κατάλληλο να σφαγεί για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

γ) (...)

δ) να έχουν, σύμφωνα με το παράρτημα I κεφάλαιο VIII, υποβληθεί σε υγειονομική επιθεώρηση μετά τη σφαγή από επίσημο κτηνίατρο και να μην παρουσιάζουν καμία αλλοίωση, εκτός από τραύματα που επήλθαν λίγο πριν από τη σφαγή, ελαττώματα διάπλασης ή τοπικές αλλοιώσεις, εφόσον έχει διαπιστωθεί, εν ανάγκη με τις κατάλληλες εργαστηριακές εξετάσεις, ότι τα τραύματα, τα ελαττώματα διάπλασης ή οι αλλοιώσεις αυτές δεν καθιστούν το σφάγιο και τα αντίστοιχα παραπροϊόντα ακατάλληλα για την ανθρώπινη κατανάλωση ή επικίνδυνα για την ανθρώπινη υγεία.

ε) να φέρουν σήμανση καταλληλότητας σύμφωνα με το παράρτημα I κεφάλαιο XI.»

- 6 Το παράρτημα I, κεφάλαιο VI, της οδηγίας 64/433, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υγειονομική επιθεώρηση προ της σφαγής», διευκρινίζει τις επιθεωρήσεις που πρέπει να γίνονται από τον επίσημο κτηνίατρο την ημέρα της άφιξης των ζώων στο σφαγείο ή πριν από την έναρξη της καθημερινής σφαγής. Το κεφάλαιο VIII του παραρτήματος αυτού, που φέρει τον τίτλο «Υγειονομική επιθεώρηση μετά τη σφαγή», διευκρινίζει τις επιθεωρήσεις που πρέπει να γίνονται από τον επίσημο κτηνίατρο αμέσως μετά τη σφαγή ώστε να μπορεί να ελέγχεται αν το κρέας είναι κατάλληλο προς βρώση. Το παράρτημα I, κεφάλαιο XI, που φέρει τον τίτλο «Σήμανση καταλληλότητας», διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, ότι η σήμανση καταλληλότητας πρέπει να πραγματοποιείται υπό την ευθύνη του επισήμου κτηνιάτρου. Το άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 64/433 προβλέπει ότι οι βοηθοί οι οποίοι εργάζονται υπό την εποπτεία και την ευθύνη του επισήμου κτηνιάτρου μπορούν να τον βοηθούν, κατά την πριν από τη σφαγή επιθεώρηση, προβαίνοντας σε μια πρώτη παρατήρηση των ζώων και εκτελώντας καθαρά πρακτικές εργασίες καθώς και κατά τη μετά τη σφαγή επιθεώρηση, εφόσον ο επίσημος κτηνίατρος είναι σε θέση να εποπτεύει όντως επί τόπου τις εργασίες τους.
- 7 Για τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας στο εσωτερικό της Κοινότητας των υποκειμένων στην κοινή οργάνωση των αγορών προϊόντων και την αποφυγή στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό, η οδηγία 88/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουνίου 1988, για τη θέσπιση κανόνων υγιεινής για τα κρέατα που διοχετεύονται αποκλειστικά στην εθνική αγορά και για τον καθορισμό του ύψους του τέλους που πρέπει να εισπράττεται σύμφωνα με την οδηγία 85/73/ΕΟΚ για τον έλεγχο των εν λόγω κρεάτων (ΕΕ L 194, σ. 28), επεξέτεινε τις επιταγές της οδηγίας 64/433 στα κρέατα που προορίζονται για την εγχώρια αγορά των κρατών μελών, και τούτο προκειμένου να διασφαλίζονται, όσον αφορά τους καταναλωτές, ομοιόμορφες προϋποθέσεις υγειονομικής προστασίας. Η ίδια οδηγία προέβλεψε επίσης, όσον αφορά τα προοριζόμενα για τοπική κατανάλωση κρέατα, το ίδιο ύψος τελών με αυτό που έχει οριστεί, όσον αφορά τα προς εξαγωγή κρέατα, με την απόφαση 88/408/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουνίου 1988, σχετικά με το ύψος των τελών που πρέπει να εισπράττονται για τις υγειονομικές επιθεωρήσεις και ελέγχους των νωπών κρεάτων σύμφωνα με την οδηγία 85/73/ΕΟΚ (ΕΕ L 194, σ. 24). Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 88/408 προβλέπει ότι το τέλος για τις πραγματοποιούμενες στα σφαγεία επιθεωρήσεις βαρύνει το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνονται οι εργασίες σφαγής, τεμαχισμού ή αποθήκευσης. Το άρθρο 6, παράγραφος 2, πρώτη φράση, της αποφάσεως αυτής ορίζει ότι το συνολικό ποσό του τέλους εισπράττεται, κατ' αρχήν, στο σφαγείο.

8 Όπως προκύπτει από την έκτη αιτιολογική της σκέψη, η τροποποίηση που επήλθε με την οδηγία 91/497 επιβλήθηκε ύστερα από την κατάργηση των υγειονομικών ελέγχων στα σύνορα των κρατών μελών και προς ενίσχυση των εξ υπαρχής εγγυήσεων εφόσον δεν ήταν πλέον δυνατόν να γίνεται διάκριση μεταξύ προϊόντων που προορίζονται για την εγχώρια αγορά και αυτών που προορίζονται να εξαχθούν σε άλλο κράτος μέλος.

9 Η οδηγία 93/118/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 85/73/ΕΟΚ για τη χρηματοδότηση των υγειονομικών επιθεωρήσεων και ελέγχων των νωπών κρεάτων και των κρεάτων πουλερικών (ΕΕ L 340, σ. 15), κατήργησε, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1994, την απόφαση 88/408.

10 Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/73/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιανουαρίου 1985, για τη χρηματοδότηση των υγειονομικών επιθεωρήσεων και ελέγχων των νωπών κρεάτων και των κρεάτων πουλερικών (ΕΕ L 32, σ. 14), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 93/118, τα κράτη μέλη μεριμνούν για την είσπραξη, από την 1η Ιανουαρίου 1994, προς χρηματοδότηση των ελέγχων που διενεργούνται κατ' εφαρμογήν, μεταξύ άλλων, της οδηγίας 64/433, των προβλεπομένων από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου τελών σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο παράρτημα της οδηγίας 93/118. Το άρθρο 4 της οδηγίας 85/73, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 93/118, προβλέπει ότι τα τέλη βαρύνουν τον διαχειριστή ή τον ιδιοκτήτη της εκμεταλλεύσεως οι οποίοι προβαίνουν στις πράξεις που καλύπτονται από τις οδηγίες και μνημονεύονται στο παράρτημα Α της οδηγίας 89/662/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τους κτηνιατρικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ L 395, σ. 13), ενώ οι τελευταίοι έχουν τη δυνατότητα να μετακυλίνουν το εισπραττόμενο για τη σχετική πράξη τέλος στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιούνται οι εν λόγω πράξεις.

11 Η προ της σφαγής επιθεώρηση όσον αφορά όλα τα ζώα επιβλήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1991, ύστερα από την τροποποίηση του SI 1987/2236 (Meat Inspection Regulations).

- 12 Η συμμετοχή επισήμου κτηνιάτρου στις πριν και μετά τη σφαγή επιθεωρήσεις εντός των σφαγείων εντατικοποιήθηκε, από 1ης Ιανουαρίου 1993, όταν τέθηκε σε ισχύ το SI 1992/2037 [Fresh Meat (Hygiene and Inspection) Regulations 1992], που είχε, μεταξύ άλλων, ως αντικείμενο τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 91/497.
- 13 Η ευχέρεια χρεώσεως των τελών για τις προ της σφαγής υγειονομικές επιθεωρήσεις προβλέπεται στους Fresh Meat and Poultry Meat (Hygiene, Inspection and Examinations for Residues) (Charges) Regulations του 1990 (SI 1990/2494).
- 14 Εκτιμώντας ότι η επίλυση της διαφοράς εξηρτάτο από την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το High Court of Justice υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, δικαιούται ένας ιδιώτης να επικαλεστεί ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα άρθρα 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ και/ή τις γενικές αρχές της αναλογικότητας και της ίσης μεταχειρίσεως προκειμένου να αμφισβητήσει το κύρος διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας;

2) Είναι η οδηγία 64/433/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε από την οδηγία 91/497/ΕΟΚ, ανίσχυρη ενόψει των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ και της γενικής αρχής της αναλογικότητας, κατά το μέτρο που επιβάλλει και/ή επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαιτούν όπως οι διενεργούμενες στα σφαγεία υγειονομικές επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται από κτηνιάτρους και/ή κατά το μέτρο που επιβάλλει τη διενέργεια πριν από τη σφαγή επιθεωρήσεων;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 2:

α) Τι συμβαίνει σε περίπτωση που πρέπει να υφίσταται κάποιος χρονικός περιορισμός όσον αφορά αυτό το ανίσχυρο και/ή τα αποτελέσματά του;

β) Υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, απαγορεύει το κοινοτικό δίκαιο στην αρμόδια εθνική αρχή να θέσει σ' εφαρμογή διάταξη της εσωτερικής νομοθεσίας που ορίζει ότι οι διενεργούμενες στα σφαγεία υγειονομικές επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται από κτηνιάτρους ή υπό τον έλεγχό τους, τη στιγμή που η διάταξη αυτή σκοπεύει ρητώς να θέσει σ' εφαρμογή την οδηγία 64/433/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί, συγχρόνως όμως έχει ή δηλώνει ότι έχει και άλλη, ανεξάρτητη κατά το εσωτερικό δίκαιο, νομική βάση;

4) Αντιβαίνει προς τα άρθρα 39 και/ή 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ ή προς τις γενικές αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και/ή της αναλογικότητας η επιβάρυνση του σφαγείου, εντός του οποίου πρόκειται να σφαγούν τα ζώα, με το κόστος των υγειονομικών επιθεωρήσεων που διενεργούνται από τους κτηνιάτρους επί των ζώων που προορίζονται για σφαγή;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν ένας ιδιώτης μπορεί να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου παράβαση των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης καθώς και των γενικών αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων προκειμένου να αμφισβητήσει το κύρος διατάξεως κοινοτικού δικαίου.

- 16 Πρέπει κατ' αρχάς να υπομνηστεί ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση της 5ης Ιουλίου 1977, 114/76, *Bela-Mühle* (Συλλογή τόμος 1977, σ. 385), ένας ιδιώτης μπορεί να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου τα άρθρα 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης προκειμένου να αμφισβητήσει το κύρος κοινοτικών διατάξεων για τον λόγο ότι αυτές συνιστούν παράβαση των κανόνων της Συνθήκης.
- 17 Στη συνέχεια, πρέπει να προστεθεί ότι, δεδομένου ότι οι αρχές της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων έχουν αναγνωρισθεί από το Δικαστήριο ως μέρος των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 19ης Οκτωβρίου 1977, 117/76 και 16/77, *Ruckdeschel* κ.λπ., Συλλογή τόμος 1977, σ. 531, σκέψη 7, και της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, *Schröder*, Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 15), ο έλεγχος του κύρους των πράξεων των κοινοτικών οργάνων μπορεί να γίνεται υπό το πρίσμα αυτών των γενικών αρχών του δικαίου.
- 18 Υπό τέτοιες περιστάσεις, ένα εθνικό δικαστήριο μπορεί, και υπό ορισμένες περιστάσεις υποχρεούται, να ζητήσει από το Δικαστήριο την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί του κύρους, από πλευράς των κανόνων της Συνθήκης, των εν λόγω διατάξεων.
- 19 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να εξετάσουν το κύρος των κοινοτικών πράξεων και, αν κρίνουν αβάσιμους τους λόγους ακυρώσεως που επικαλούνται ενώπιόν τους οι διάδικοι, να απορρίψουν τους λόγους αυτούς αποφαινόμενα ότι η πράξη είναι καθ' όλα έγκυρη. Πράγματι, τα εθνικά δικαστήρια, ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, δεν θίγουν την υπόσταση της κοινοτικής πράξεως (απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1987, 314/85, *Foto-Frost*, Συλλογή 1987, σ. 4199, σκέψη 14).
- 20 Αντιθέτως, τα εν λόγω δικαστήρια δεν έχουν την εξουσία να κηρύσσουν άκυρες τις πράξεις των κοινοτικών οργάνων. Πράγματι, οι αρμοδιότητες που αναγνωρίζονται στο Δικαστήριο με το άρθρο 177 της Συνθήκης έχουν κυρίως ως σκοπό να εξασφαλίζουν την ομοιόμορφη εφαρμογή του κοινοτικού

δικαίου από τα εθνικά δικαστήρια. Αυτή η απαίτηση ομοιομορφίας είναι ιδιαίτερα επιτακτική όταν αμφισβητείται το κύρος κοινοτικής πράξεως. Οι διαφορετικές εκτιμήσεις των δικαστηρίων των κρατών μελών όσον αφορά το κύρος κοινοτικών πράξεων θα ήταν ικανές να διακυβεύσουν την ίδια την ενότητα της κοινοτικής έννομης τάξης και να θίξουν τη θεμελιώδη αρχή της ασφάλειας του δικαίου (προπαρατεθείσα απόφαση Foto-Frost, σκέψη 15).

- 21 Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ένας ιδιώτης μπορεί, προκειμένου να αμφισβητήσει το κύρος πράξεως των κοινοτικών οργάνων, να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου παράβαση των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης καθώς και των γενικών αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 22 Με το δεύτερο ερώτημά του, το εθνικό δικαστήριο ερωτά μήπως η οδηγία 64/433 είναι ανίσχυρη από πλευράς των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης και της γενικής αρχής της αναλογικότητας, κατά το μέτρο που η οδηγία επιβάλλει και/ή επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαιτούν όπως οι διενεργούμενοι στα σφαγεία υγειονομικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται από επίσημους κτηνιάτρους και/ή κατά το μέτρο που αυτή επιβάλλει τη διενέργεια επιθεωρήσεων πριν από τη σφαγή.

- 23 Κατά την Bakers, ούτε ο τίτλος του επίσημου κτηνιάτρου ούτε η υποχρέωση διενεργείας επιθεωρήσεως πριν από τη σφαγή σκοπούν στην εξυπηρέτηση των στόχων του άρθρου 39 της Συνθήκης. Εξάλλου, η εν λόγω εταιρεία φρονεί ότι οι διατάξεις της οδηγίας δημιουργούν ένα εισάγον δυσμενείς διακρίσεις σύστημα επιθεωρήσεων το οποίο είναι αντίθετο προς το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

- 24 Προκειμένου περί των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, επιβάλλεται η προκαταρκτική διαπίστωση ότι, κατά το άρθρο 39, στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής είναι, μεταξύ άλλων, η εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής, η εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό, η σταθεροποίηση των αγορών, η εξασφάλιση του εφοδιασμού και η διασφάλιση λογικών τιμών κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές. Στη συνέχεια, το άρθρο 39 απαριθμεί τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση της πολιτικής αυτής και των ειδικών μεθόδων που συνεπάγεται η εφαρμογή της.
- 25 Το άρθρο 40, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ορίζει ότι η κοινή οργάνωση, υπό μία από τις μορφές που προβλέπει η παράγραφος 2, δύναται να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 39. Ωστόσο, το άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, διασαφηνίζει ότι η οργάνωση αυτή «πρέπει να περιορίζεται στην επιδίωξη των στόχων του άρθρου 39 και να αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών ή καταναλωτών εντός της Κοινότητας».
- 26 Συναφώς, παρατηρείται ότι η δεύτερη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 64/433 ρητώς αναφέρεται στην ανάγκη διασφάλισης της ορθολογικής ανάπτυξης του γεωργικού τομέα και της αύξησης της παραγωγικότητάς του, σκοποί που απαριθμούνται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, στοιχείο α', της Συνθήκης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η οδηγία 64/433 έχει ως αντικείμενο τη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών και, κατά συνέπεια, την προώθηση της εξασφάλισης του εφοδιασμού, σκοπό που απαριθμείται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, στοιχείο δ', τη διασφάλιση λογικών τιμών κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές, όπως προκύπτει από το άρθρο 39, παράγραφος 1, στοιχείο ε', τη σταθεροποίηση των αγορών, σκοπό που απαριθμείται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και την εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό, όπως μνημονεύεται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συνθήκης. Ο τελευταίος αυτός σκοπός μνημονεύεται στην πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 91/497.
- 27 Στην προπαρατεθείσα απόφασή του Ruckdeschel κ.λπ., σκέψη 7, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η απαγόρευση κάθε διάκρισης μεταξύ παραγωγών ή καταναλωτών της Κοινότητας, που διακηρύσσεται στο άρθρο 40, παρά-

γραφος 3, της Συνθήκης, δεν αποτελεί παρά την ειδική έκφραση της γενικής αρχής της ισότητας η οποία συνιστά μία από τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου. Η αρχή αυτή επιβάλλει να μην αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο όμοιες καταστάσεις, εφόσον μια τέτοια διαφοροποίηση δεν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

8 Όμως, προκειμένου περί των παραγωγών, είναι αναμφισβήτητο ότι η κατάργηση των κτηνιατρικών ελέγχων στα μεταξύ των κρατών μελών σύνορα απαιτούσε προκαταβολικώς όπως οι απορρέουσες από την οδηγία 64/433 υποχρεώσεις επεκταθούν στο σύνολο των επιχειρηματιών που ασκούν τις δραστηριότητές τους στον τομέα της παραγωγής κρέατος εντός της Κοινότητας. Κατά συνέπεια, προκειμένου περί των ελέγχων εντός του κράτους μέλους καταγωγής, το νωπό κρέας αντιμετωπίζεται, από κτηνιατρική άποψη, κατά τον ίδιο τρόπο, ασχέτως του αν προορίζεται για το ενδοκοινοτικό εμπόριο ή για την εγχώρια αγορά. Κατ' αυτόν τον τρόπο, κάθε κρέας, ασχέτως του προορισμού του, υπόκειται στις ίδιες επιθεωρήσεις και υπό τις ίδιες προϋποθέσεις.

1 Συνεπώς, το σύνολο των παραγωγών νωπού κρέατος βρίσκεται, ύστερα από την κατάργηση των ελέγχων στα σύνορα, σε όμοια κατάσταση και υπόκειται χωρίς διάκριση στους ίδιους κανόνες και στις ίδιες κτηνιατρικής φύσεως απαιτήσεις.

Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της Bakers σχετικά με φερόμενη παραβίαση των σκοπών του άρθρου 39 της Συνθήκης και της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων κατά την έννοια του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης πρέπει να απορριφθεί.

Εξάλλου, η Bakers ισχυρίζεται ότι η οδηγία 64/433 παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, και τούτο για τον λόγο ότι η προσφυγή σε επίσημο κτηνίατρο καθώς και η υποχρέωση επιθεωρήσεως πριν από τη σφαγή είναι και αδικαιολόγητες και υπερβολικές.

- 32 Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν, κατά τη χάραξη της γεωργικής πολιτικής τους, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά όχι μόνο τον καθορισμό των πραγματικών βάσεων της δράσεώς τους αλλά και τον προσδιορισμό των επιδιωκόμενων σκοπών, στο πλαίσιο των διατάξεων της Συνθήκης, και την επιλογή των καταλλήλων μέσων ενεργείας (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 197/80, 198/80, 199/80, 200/80, 243/80, 245/80 και 247/80, Ludwigshafener Walzmühle Erling κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 3211, σκέψη 37).
- 33 Υπό το φως ακριβώς των αρχών αυτών πρέπει να εξεταστούν οι απορρέουσες από την οδηγία 64/433 υποχρεώσεις.
- 34 Προκειμένου, πρώτον, περί της προσφυγής σε επίσημο κτηνίατρο, από την έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 64/433 προκύπτει ότι «η χορήγηση πιστοποιητικού καταλληλότητας, το οποίο συντάσσεται από επίσημο κτηνίατρο της χώρας αποστολής κρίθηκε το πλέον κατάλληλο μέσο για να παρέχεται στις αρμόδιες αρχές της χώρας προορισμού η διαβεβαίωση ότι η αποστολή των κρεάτων ανταποκρίνεται στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας».
- 35 Συναφώς, οι διατάξεις της οδηγίας 64/433 με τις οποίες επιβάλλεται όπως ο εντός του κράτους μέλους αποστολής υγειονομικός έλεγχος διενεργείται κατά τρόπο ομοιόμορφο από πρόσωπο το οποίο μπορεί λογικώς να θεωρείται ως το διαθέτον, ενόψει της ιδιότητας και της επαγγελματικής του πείρας, τα καλύτερα προσόντα για τη διενέργεια των πράξεων αυτών και του οποίου η αποστολή έγκειται στη διενέργεια τέτοιων πράξεων, δηλαδή επίσημο κτηνίατρο, αποτελούν το αποτέλεσμα ορθής ασκήσεως αυτής της εξουσίας εκτιμήσεως.
- 36 Πράγματι, λόγω της καταργήσεως των υγειονομικών ελέγχων στα σύνορα, ο διενεργών τους ελέγχους επίσημος κτηνίατρος, θεσμός που υφίσταται σε όλα τα κράτη μέλη, παρέχει κατάλληλες εγγυήσεις από πλευράς ικανότητας και ομοιομορφίας όσον αφορά τις υγειονομικής φύσεως συνθήκες του ναυπού

κρέατος, ασχέτως του αν αυτό προορίζεται για το ενδοκοινοτικό εμπόριο ή για την εγχώρια αγορά. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις της οδηγίας 64/433, κατά τις οποίες οι επιθεωρήσεις πρέπει να διενεργούνται από επίσημο κτηνίατρο, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως καταχρηστική άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει ο κοινοτικός νομοθέτης.

7 Προκειμένου, δεύτερον, για την προβλεπόμενη από την οδηγία 64/433 πριν από τη σφαγή επιθεώρηση, αυτή σκοπεύει στην προστασία της δημόσιας υγείας, σύμφωνα με την αναγνωρισθείσα από το Δικαστήριο αρχή ότι τα κοινοτικά όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη, κατά την άσκηση των εξουσιών τους, τις επιταγές γενικού συμφέροντος, όπως η προστασία των καταναλωτών ή της υγείας και της ζωής των προσώπων και των ζώων (βλ. απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 855, σκέψη 12).

3 Όμως, σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, μόνο η πρόδηλη ακαταλληλότητα του μέτρου που έχει θεσπιστεί σ' αυτόν τον τομέα, σε σχέση με τον στόχο που επιδιώκει το αρμόδιο όργανο, μπορεί να θίξει τη νομιμότητα τέτοιου μέτρου (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Schröder, σκέψη 22).

Στο παράρτημα I, κεφάλαιο VI, της οδηγίας 64/433 μνημονεύονται σαφώς οι ειδικοί λόγοι που δικαιολογούν τη διενέργεια υγειονομικής επιθεωρήσεως πριν από τη σφαγή. Συναφώς, αρκεί να υπομνηστεί ότι οι μνημονευόμενοι εν προκειμένω έλεγχοι σχετικά με την καλή κατάσταση των ζώων δεν μπορούν να διενεργούνται μετά τη σφαγή, και τούτο εφόσον η αποτελεσματική διάγνωση ορισμένων ασθενειών είναι δυνατή μόνον επί ζώντων ζώων. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τέτοιος σκοπός είναι θεμιτός, οπότε η επιβολή της πριν από τη σφαγή επιθεωρήσεως πρέπει να θεωρηθεί ως εμπιπτούσα στην εξουσία εκτιμήσεως που διαθέτει ο κοινοτικός νομοθέτης.

Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της Bakers σχετικά με φερόμενη προσβολή της αρχής της αναλογικότητας πρέπει επίσης να απορριφθεί.

- 41 Επομένως, διαπιστώνεται ότι η οδηγία 64/433, όπως έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί με την οδηγία 91/497, κατά το μέτρο που επιβάλλει και/ή επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν όπως οι διενεργούμενες στα σφαγεία υγειονομικές επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται από επίσημους κτηνιάτρους και/ή κατά το μέτρο που επιβάλλει να διενεργούνται προ της σφαγής επιθεωρήσεις, δεν είναι ανίσχυρη από πλευράς των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης καθώς και της γενικής αρχής της αναλογικότητας.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 42 Παρέλκει η εξέταση του τρίτου ερωτήματος, δεδομένου ότι τούτο υποβλήθηκε για την περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

- 43 Με το τέταρτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν η απορρέουσα από την οδηγία 64/433 υποχρέωση να επιβαρύνονται τα σφαγεία εντός των οποίων σφάζονται τα ζώα με το κόστος των διενεργουμένων από τους επίσημους κτηνιάτρους υγειονομικών επιθεωρήσεων είναι αντίθετη προς τα άρθρα 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης καθώς και προς τις γενικές αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και/ή της αναλογικότητας.

- 44 Η Bakers υποστηρίζει ότι η επιβάρυνση του εκμεταλλευομένου ένα σφαγείο με το κόστος των κτηνιατρικών επιθεωρήσεων είναι αντίθετη προς τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία το κόστος αυτό πρέπει, αντι-

θέτως, να βαρύνει την τοπική αυτοδιοίκηση η οποία επωφελείται από την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων (βλ. τις αποφάσεις της 5ης Φεβρουαρίου 1976, 87/75, Bresciani, Συλλογή τόμος 1976, σ. 57, και της 15ης Δεκεμβρίου 1993, C-277/91, C-318/91 και C-319/91, Ligur Carni κ.λπ., Συλλογή 1993, σ. I-6621).

45 Όμως, πρέπει να υπομνηστεί ότι, στις παρατεθείσες από την Bakers αποφάσεις, επρόκειτο για οικονομικές επιβαρύνσεις που είχαν επιβληθεί μονομερώς από ένα κράτος μέλος για τη χρηματοδότηση κτηνιατρικών επιθεωρήσεων. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τέτοιες επιβαρύνσεις συνιστούσαν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Εξάλλου, στην προπαρατεθείσα απόφαση Ligur Carni κ.λπ., το Δικαστήριο έκρινε ότι τα έξοδα που συνδέονταν με υγειονομικούς ελέγχους και επιθεωρήσεις αναληφθείσες από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εισαγωγής και τα οποία επιτρέπονται από την οδηγία 64/433 έπρεπε να βαρύνουν την τοπική αυτοδιοίκηση μόνο σε περίπτωση βάσιμης υπόνοιας παρατυπιών.

46 Εν προκειμένω δεν πρόκειται για οικονομικές επιβαρύνσεις που έχουν επιβληθεί μονομερώς από ένα κράτος μέλος, εφόσον αυτές απορρέουν ακριβώς από ρύθμιση της Κοινότητας που εφαρμόζεται ομοιομόρφως εντός όλων των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, οι προβαλλόμενες από την Bakers αποφάσεις δεν τυγχάνουν εν προκειμένω εφαρμογής.

47 Προκειμένου περί του κύρους, από πλευράς του άρθρου 39 της Συνθήκης, της υποχρέωσης επιβαρύνσεως με τα προκαλούμενα από τους κτηνιατρικούς ελέγχους έξοδα, όπως προβλέπεται στις διατάξεις της αποφάσεως 88/408, έχει ήδη αναφερθεί, στη σκέψη 32 της παρούσας αποφάσεως, ότι τα κοινοτικά όργανα απολαύουν, σε θέματα κοινής γεωργικής πολιτικής, ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως. Έτσι, όπως ακριβώς και οι διατάξεις της οδηγίας 64/433, οι διατάξεις της αποφάσεως 88/408 εμπίπτουν στο πεδίο της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει ο κοινοτικός νομοθέτης, εξουσίας την οποία αυτός δεν έχει ασκήσει κατά τρόπο προδήλως ακατάλληλο.

48 Συναφώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο κοινοτικός νομοθέτης, επιβάλλοντας στους επιχειρηματίες, οι οποίοι προετοιμάζουν εμπορεύματα προοριζόμενα να πωληθούν εντός της Κοινότητας, την ευθύνη, μεταξύ άλλων οικονομική, της διασφαλίσεως της τηρήσεως των ισχυουσών σε τέτοια προϊόντα επιταγών ασφαλείας, υπερέβη τα όρια της εξουσίας του εκτιμήσεως.

- 49 Εξάλλου, το άρθρο 6 της αποφάσεως 88/408 δεν απαγορεύει στα σφαγεία να μετακυλίνουν το κόστος της υγειονομικής επιθεωρήσεως στους έχοντες την κυριότητα του κρέατος. Πράγματι, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 88/408 προβλέπει ότι το τέλος βαρύνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου διενεργούνται οι πράξεις σφαγής, τεμαχισμού ή αποθήκευσης, χωρίς όμως να απαιτεί να είναι το ίδιο και ο ιδιοκτήτης του σφαγείου. Μόνο το συνολικό ποσό του τέλους εισπράττεται, κατ' αρχήν, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 2, της αποφάσεως, στο σφαγείο.
- 50 Πρέπει τέλος να υπομνηστεί ότι το άρθρο 4 της οδηγίας 85/73, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 93/118, ρητώς προβλέπει ότι τα προς εισπραξη τέλη, μολονότι βαρύνουν τον εκμεταλλευόμενο ή τον ιδιοκτήτη του σφαγείου, μπορούν να μετακυλινούνται στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου διενεργούνται οι πράξεις σφαγής, τεμαχισμού ή αποθήκευσης. Υπό τις συνθήκες αυτές, τίποτε δεν επιτρέπει να συναχθεί ότι τα σφαγεία στερούνταν, πριν από τη θέση σε ισχύ, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 1994, της οδηγίας 93/118, της δυνατότητας να μετακυλίνουν το κόστος της υγειονομικής επιθεωρήσεως στους έχοντες την κυριότητα του κρέατος.
- 51 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απορρέουσα από την οδηγία 64/433 υποχρέωση να επιβαρύνονται τα σφαγεία εντός των οποίων σφάζονται τα ζώα με τα έξοδα που προκαλούνται από τις διενεργούμενες από τους επίσημους κτηνιάτρους υγειονομικές επιθεωρήσεις δεν είναι αντίθετη ούτε προς τα άρθρα 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ούτε προς τις γενικές αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και/ή της αναλογικότητας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 52 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Ελληνική Κυβέρνηση, καθώς και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώ-

σεως και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκλυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 20ής Ιανουαρίου 1995 το High Court of Justice (Bristol Mercantile Court), αποφαινεται:

- 1) Ένας ιδιώτης μπορεί, προκειμένου να αμφισβητήσει το κύρος πράξεως των κοινοτικών οργάνων, να επικαλεστεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου παράβαση των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ καθώς και των γενικών αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.
- 2) Η οδηγία 64/433/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1964, περί υγειονομικών προβλημάτων στον τομέα των ενδοκοινοτικών συναλλαγών νωπών κρεάτων, όπως έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί από την οδηγία 91/497/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, κατά το μέτρο που επιβάλλει και/ή επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν όπως οι διενεργούμενες στα σφαγεία υγειονομικές επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται από επίσημους κτηνιάτρους και/ή κατά το μέτρο που επιβάλλει να διενεργούνται προ της σφαγής επιθεωρήσεις, δεν είναι ανίσχυρη από πλευράς των άρθρων 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης καθώς και της γενικής αρχής της αναλογικότητας.

3) Η απορρέουσα από την οδηγία 64/433 υποχρέωση να επιβαρύνονται τα σφαγεία εντός των οποίων σφάζονται τα ζώα με τα έξοδα που προκαλούνται από τις διενεργούμενες από τους επίσημους κτηνιάτρους υγειονομικές επιθεωρήσεις δεν είναι αντίθετη ούτε προς τα άρθρα 39 και 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ούτε προς τις γενικές αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και/ή της αναλογικότητας.

Murray

Κακούρης

Karpeyn

Hirsch

Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Απριλίου 1997.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

G. F. Mancini